

เทศบาลเมืองจันทบุรีมีรากฐานมาจากความเจริญรุ่งเรืองของการเป็นเมืองท่าและการค้าขาย โดยมีลำดับเหตุการณ์สำคัญดังนี้:

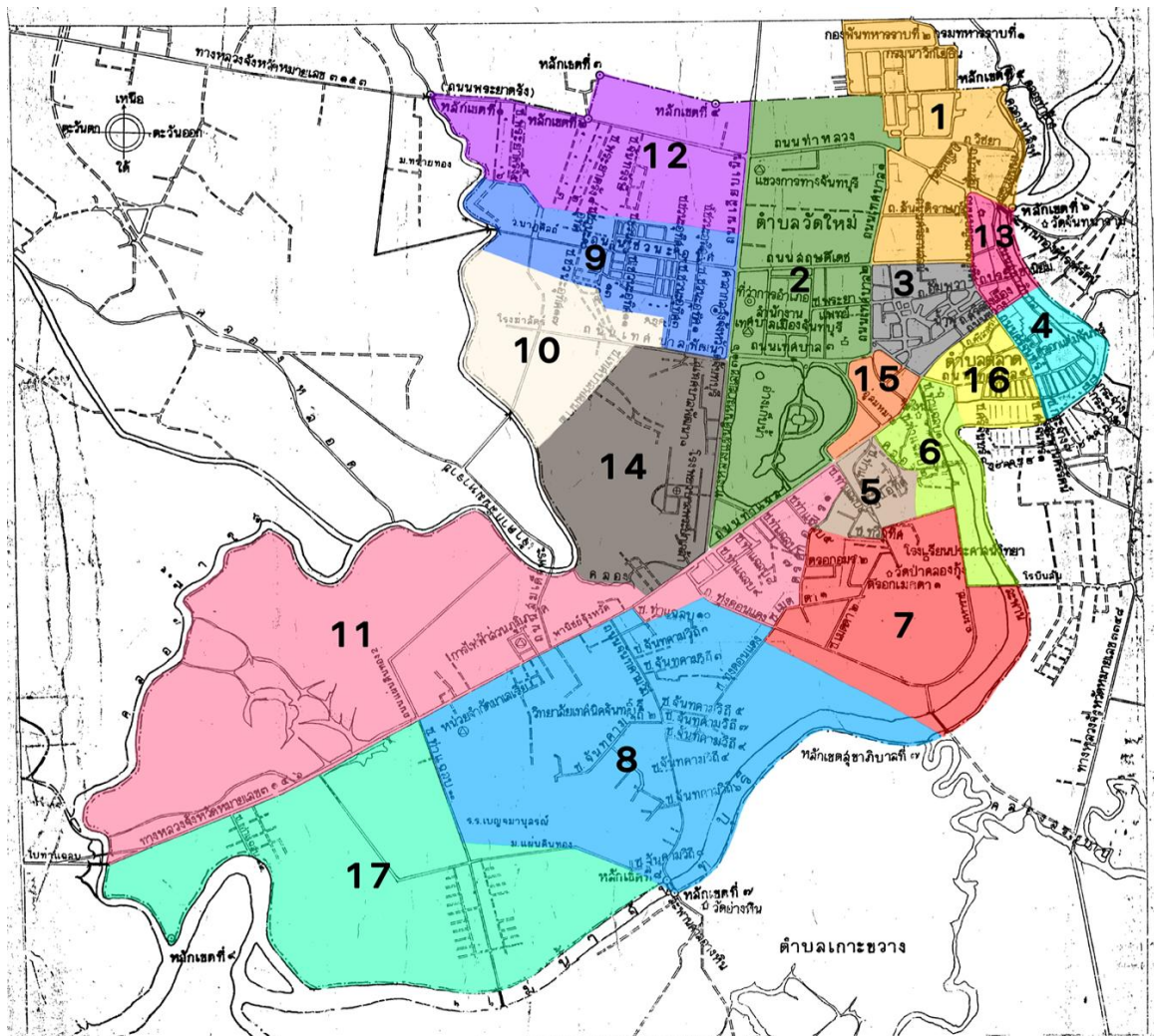
- ยุคริมต้น: เดิมพื้นที่บริเวณนี้เรียกว่า "บ้านลุ่ม" ตั้งอยู่ริมแม่น้ำจันทบุรี เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น

- การจัดตั้ง: เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง "เทศบาลเมืองจันทบุรี" ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลาดและตำบลวัดใหม่ (บางส่วน) เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน และการจัดการสาธารณูปโภค

- การขยายเขต: ต่อมามีการขยายเขตเทศบาลเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่เศรษฐกิจและที่อยู่อาศัยที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเขตตำบลวัดใหม่และตำบลตลาดทั้งหมด

ปัจจุบันเทศบาลเมืองจันทบุรีเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ การศึกษา โรงพยาบาล สถานีตำรวจ แหล่งการค้าต่างๆ และการค้าพลอยที่สำคัญระดับโลก

- แผนที่ชุมชน

- ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศภายในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี มีลักษณะเฉพาะที่เรียกว่า "เมืองลุ่มน้ำและเนินเขา" โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การวางตัวตามแนวขนานของแม่น้ำจันทบุรี

ลักษณะทางกายภาพที่เด่นชัดมีดังนี้:

1. ลักษณะพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่ของเทศบาลเป็น ที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ (ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจันทบุรี)

- ระดับความสูง: สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเพียง 5-10 เมตร
- การใช้ประโยชน์ : เป็นพื้นที่หนาแน่นที่สุดของเมือง ทั้งย่านการค้าโบราณ (ริมน้ำจันทบุรี) และศูนย์กลางธุรกิจปัจจุบัน (ตลาดน้ำพุ)

- จุดสังเกต : หากเดินจากแม่น้ำเข้าไปในตัวเมือง พื้นที่ส่วนนี้จะค่อนข้างแบนราบ

2. พื้นที่แหล่งน้ำใจกลางเมือง ใจกลางเมืองจันทบุรีมี "ทุ่งนาเซย" (หรือสวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) ซึ่งเป็นหนองน้ำสาธารณะขนาดใหญ่

- ความสำคัญ : ทำหน้าที่เป็น "แก้มลิง" ทางธรรมชาติที่สำคัญที่สุดของเขตเทศบาล ช่วยรองรับน้ำฝนจากพื้นที่รอบๆ ก่อนจะระบายลงสู่แม่น้ำจันทบุรี

3. ลักษณะพื้นที่ลอนลาดและเนินเขา แม้จะเป็นเมืองริมน้ำ แต่ภูมิประเทศของจันทบุรีไม่ได้ราบเรียบเสียทีเดียว มีลักษณะเป็น เนินดินสลับที่ลุ่ม

- พื้นที่เนิน : เช่น บริเวณ เนินเอสโซ่ หรือบริเวณที่ตั้งของหน่วยงานราชการและค่ายตากสิน พื้นที่เหล่านี้จะสูงกว่าระดับริมน้ำเล็กน้อย ช่วยในการระบายน้ำได้ดี

- ทิศทางการไหลของน้ำ : น้ำฝนตามธรรมชาติจะไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ เพื่อลงสู่แม่น้ำจันทบุรีและออกสู่ทะเลที่ปากน้ำแฉกหรือคลองภักดีรำไพ

สรุปตารางภูมิประเทศ

ลักษณะ	พื้นที่ที่พบ
ที่ราบลุ่มต่ำ	ชุมชนริมน้ำจันทบุรี, ตลาดน้ำพุ, ถนนศรีจันทร์
พื้นที่รับน้ำ	ทะเลสาบทุ่งนาเซย
ที่ราบเนินสูง	บริเวณค่ายตากสิน, ศาลากลางจังหวัด, วัดป่าคลองกุ้ง
ทางน้ำหลัก	แม่น้ำจันทบุรี (กั้นเขตเทศบาลเมืองกับเทศบาลเมืองจันทนิมิต)

- ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จัดอยู่ในกลุ่มภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ซึ่งมีลักษณะเด่นคือ "ฝนชุก อากาศชื้น และฤดูฝนที่ยาวนาน" ปัจจัยสำคัญคือตำแหน่งที่ตั้งซึ่งอยู่ระหว่าง อ่าวไทย และ เทือกเขากระบอง ทำให้เมืองจันทบุรีรับความชื้นและฝนแบบเต็มที่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

1. ฤดูฝน (พฤษภาคม - ตุลาคม): เป็นฤดูที่ยาวนานที่สุด ฝนมักตกชุกและหนัก โดยเฉพาะในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน

2. ฤดูหนาว (ตุลาคม - กุมภาพันธ์): อากาศจะเย็นสบายและแห้งกว่าช่วงอื่น แต่อาจไม่หนาวจัดเท่าภาคเหนือหรืออีสาน ท้องฟ้ามักจะมีเมฆ

3. ฤดูร้อน (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม): อากาศร้อนชื้น มีอุณหภูมิสูงขึ้น แต่ความใกล้ซีกทะเล ทำให้มักมีลมทะเลช่วยคลายร้อนได้บ้าง

ในปี พ.ศ.2568 มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 27.90 องศาเซลเซียส มีฝนตก 193 วัน โดยเดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ เดือนเมษายน และเดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด คือ เดือนมกราคม

ข้อมูลสภาพอากาศในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด (องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิสูงสุด (องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	ปริมาณน้ำฝน ตลอดเดือน (ม.ม.)	จำนวนวัน ที่ฝนตก
มกราคม 2568	17.2	35.4	25.97	0.0	0
กุมภาพันธ์ 2568	20.0	36.4	27.88	52.6	5
มีนาคม 2568	21.3	36.3	28.50	110.7	8
เมษายน 2568	23.0	35.9	29.35	178.7	19
พฤษภาคม 2568	23.0	35.0	28.51	383.3	26
มิถุนายน 2568	23.0	36.0	28.34	538.7	26
กรกฎาคม 2568	23.2	33.0	28.49	584.7	24
สิงหาคม 2568	23.4	33.5	28.41	435.6	26
กันยายน 2568	23.1	33.4	27.66	953.4	29
ตุลาคม 2568	22.7	35.2	27.79	158.5	18
พฤศจิกายน 2568	18.4	34.1	26.39	86.6	10
ธันวาคม 2568	19.8	35.4	27.52	1.2	2
เฉลี่ยทั้งปี	21.51	34.97	27.90	290.33	16

ช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม จะมีปริมาณน้ำท่วมขังนานที่สุดไม่เกิน 1 วัน สาเหตุที่ทำให้ท่วมขังนานคือ

1. น้ำรอการระบาย : ปริมาณฝนที่ตกหนักเกินกว่าระบบท่อระบายน้ำเดิมจะรับได้ทัน โดยเทศบาลเมืองจันทบุรีจะทำความสะอาดราง/ท่อระบายน้ำ 144 ครั้ง/ปี
2. น้ำทะเลหนุน : ในช่วงที่น้ำในแม่น้ำสูงและตรงกับช่วงน้ำทะเลหนุน จะทำให้การระบายน้ำลงสู่ทะเลผ่านปากน้ำแหลมหนูหรือคลองภักดีรำไพเป็นไปได้ช้าลง
3. สิ่งกีดขวางทางน้ำ : ในอดีตมีปัญหาเรื่องการขยายตัวของอาคารบ้านเรือนขวางทางน้ำธรรมชาติ แต่ปัจจุบันเทศบาลพยายามแก้ไขโดยการขุดลอกคลองน้ำใสและติดตั้งเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น

- ลักษณะของดิน

ลักษณะดินในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี มีลักษณะเป็น ดินตะกอนริมแม่น้ำ กับ ดินเหนียว ที่เกิดจากการสลายตัวของหินภูเขาไฟ (ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจันทบุรี) โดยสามารถแบ่งลักษณะดินตามสภาพภูมิประเทศได้ ดังนี้

1. ดินตะกอนริมตลิ่ง

พบมากในบริเวณ ชุมชนริมน้ำจันทบูร และพื้นที่ราบลุ่มใกล้แม่น้ำจันทบุรี

- ลักษณะ: เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว

- คุณสมบัติ: ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำได้ปานกลางถึงดี ในอดีตจึงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่สำคัญก่อนจะเปลี่ยนเป็นเขตเมืองหนาแน่น

2. ดินลูกรังหรือดินศิลาแลง

พบในพื้นที่ที่เป็นเนินสูงขึ้นมาเล็กน้อย เช่น บริเวณ ค่ายตากสิน, เนินเอสโซ่, และแถบวัดป่าคลองกุ้ง

- ลักษณะ: เป็นดินที่มีสีส้มแดงไปจนถึงแดงเข้ม เกิดจากการสลายตัวของหินบะซอลต์ หรือหินภูเขาไฟโบราณ

- คุณสมบัติ: ดินชนิดนี้มีธาตุเหล็กและอะลูมิเนียมออกไซด์สูง เนื้อดินค่อนข้างละเอียดแต่มีความคงทนแข็งแรง (เหมาะกับการตั้งรากฐานอาคาร) และระบายน้ำได้ดีมาก

3. ดินเลนและดินตะกอนละเอียด

พบได้บริเวณรอบๆ สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพื้นที่ลุ่มต่ำที่เป็นแอ่งรับน้ำ

- ลักษณะ: เป็นดินเหนียวที่มีการสะสมของอินทรีย์วัตถุสูง
- คุณสมบัติ: เนื้อดินละเอียดมาก อุ่มน้ำได้สูงมาก และมีความอ่อนนุ่ม พื้นที่แถบนี้หากมีการก่อสร้าง มักจะต้องมีการตอกเสาเข็มลึกกว่าบริเวณที่เป็นเนินดินแดง

ในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี มีลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง จำนวน 12 ประเภท ดังนี้

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
2. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
3. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
4. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
5. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
6. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
7. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
8. ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
9. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
10. ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
11. ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
12. ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และมีที่ดินสาธารณประโยชน์ จำนวน 6 แห่ง ดังนี้
  1. ทุ่งพลงเหนือ
  2. ทุ่งพลงใต้

3. ทุ่งดอนแดง
4. ทุ่งดอนหว่า
5. ทุ่งนาเขย
6. ที่ป่าช้า (วัดป่าคลองกุ่ม)

- การประกอบอาชีพของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี

พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ผสมผสานระหว่าง การเป็น "ศูนย์กลางการค้า อัญมณีระดับโลก" เข้ากับ "การบริการและการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์" โดยสามารถแบ่งกลุ่มอาชีพหลักได้ดังนี้

1. พาณิชยกรรมและการค้าอัญมณี

- ตลาดพลอย: ประชาชนจำนวนมากประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอัญมณี ตั้งแต่ช่างเจียรไนพลอย, คนคัดพลอย, นายหน้า ไปจนถึงเจ้าของร้านค้าพลอย โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ถนนศรีจันทร์และซอยกระจ่าง
- ธุรกิจสนับสนุน: เช่น การรับจ้างทำตัวเรือนเครื่องประดับ (ช่างทอง-ช่างเงิน) และธุรกิจรับตรวจสอบอัญมณี

2. การบริการและการท่องเที่ยว

เนื่องจากในเขตเทศบาลเป็นที่ตั้งของ ชุมชนริมน้ำจันทบูร

- ธุรกิจที่พักและโฮสเทล: มีการตัดแปลงบ้านเก่าเป็นที่พักเชิงอนุรักษ์
- ร้านอาหารและคาเฟ่: อาชีพที่เติบโตอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการขายอาหารพื้นเมือง เช่น เส้นจันท์ผัดปู หรือหมูชะมวง
- มัคคุเทศก์ท้องถิ่น: การนำเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในย่านเมืองเก่า

3. การค้าขายทั่วไป

การค้าขายส่วนใหญ่เป็นการค้าปลีก ดำเนินการในรูปแบบธุรกิจขนาดย่อมและครอบครัว โดยร้านค้า อยู่ในอาคาร ตลาดสด หรือริมถนน

4. อาชีพรับราชการและพนักงานเอกชน

เนื่องจากเป็นเขตเทศบาลเมืองที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดและศูนย์กลางของส่วนราชการ

- ข้าราชการ : หน่วยงานราชการเกือบทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตนี้ ทำให้มีกลุ่มอาชีพข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก
- บุคลากรทางการแพทย์ : เนื่องจากเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ (รพ.พระปกเกล้า) จึงมีอาชีพสายสาธารณสุขหนาแน่น

5. อาชีพอื่นๆ เช่น รับจ้างทั่วไป บริการขนส่งพัสดุ ช่างซ่อม

- เทศบาลเมืองจันทบุรี ประกอบด้วยชุมชนทั้งหมด 17 ชุมชน โดยมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

ชุมชนที่ 1 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมพื้นที่ของชุมชนเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมประจำ จึงเรียกว่า “บ้านลุ่ม” เป็นชุมชนเก่าแก่ของชาวจีนและญวนอพยพ มีความสำคัญทางการค้า คือ เป็นท่าเทียบเรือบรรทุกสินค้าของป่าที่นำมาขายในตัวเมืองจันทบุรี

ชุมชนที่ 2 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองจันทบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ โรงเรียน สถานีขนส่ง สนามกีฬาประจำจังหวัด สวนสาธารณะใจกลางเมือง และอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ชุมชนที่ 3 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เป็นพื้นที่ย่านการค้าใจกลางเมืองจันทบุรี ซึ่งแต่เดิมนั้นย่านการค้านี้ ตั้งอยู่บริเวณริมน้ำ ตั้งแต่สะพานวัดจันทนารามตลอดแนวถนนริมน้ำ และในเวลาต่อมาได้ขยายพื้นที่ตลาดออกไป ตั้งเป็นตลาดโกศศิรีหรือตลาดเฉลิมจันทร์ปัจจุบัน หลังจากนั้นเทศบาลได้ถมดินในบึงน้ำตรงข้ามน้ำพุปัจจุบัน และสร้างเป็นตลาดแห่งใหม่ คือ ตลาดเทศบาล 1 (ตลาดน้ำพุปัจจุบัน) ภายหลังจากเทศบาลได้สร้างตลาดเพิ่มขึ้นอีก คือ ตลาดเทศบาล 2 (ตลาดพระปัจจุบัน) และตลาดวัดส่วนมะม่วง และมีตลาดของเอกชน คือ ตลาดซุ่ย-ศิริพันธ์ จะเป็นได้ว่าชุมชนที่ 3 เป็นชุมชนย่านการค้าการขายนับแต่นั้นเรื่อยมา

ชุมชนที่ 4 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เป็นชุมชนเก่าแก่ยาวนานมากกว่า 100 ปี ของชาวจีนและญวนที่อพยพมาตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ปัจจุบันมีการส่งเสริมและพัฒนาบริเวณน้ำจันทบุรีให้เป็นแหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยังคงอนุรักษ์และสืบสานเอกลักษณ์ต่างๆ ไว้ได้เป็นอย่างดี ทั้งรูปแบบอาคารบ้านเรือนเก่าๆ และวิถีชีวิตที่เป็นเสน่ห์เฉพาะ แต่ก่อนเป็นย่านการค้าการขายที่สำคัญ ในปัจจุบันเป็นชุมชนริมน้ำจันทบุรี ซึ่งได้รับการฟื้นฟูจากความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้กลับมาเป็นย่านการค้าเหมือนเมื่อในอดีต เพียงแต่เน้นในเชิงวัฒนธรรมเป็นสำคัญ

ชุมชนที่ 5 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 80 ปี ที่ตั้งชุมชนเดิมเป็นที่รกร้าง ป่าช้าและสุสานเก่าของคนจีน เมื่อมีการจับจองที่ดินจากชนเชื้อสายจีนและคนไทยที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาจากภาคเหนือ ภาคอีสาน และชาวไทยใหญ่ ที่เข้ามาทำการค้าขายพลอย โดยยึดที่ดินทำกินบริเวณนี้เป็นที่อยู่อาศัย และใช้เป็นที่ทำการค้าขาย เมื่อเศรษฐกิจพลอยเติบโตขึ้น ชุมชนขยายตัว มีผู้คนมากมายหลายตาเดินทางเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น เจ้าของพื้นที่เดิมจึงได้สร้างบ้านเรือนเป็นลักษณะของห้องแถวติดกันมากขึ้น บริเวณสุสานจีนเก่า มีการล้างป่าช้า รื้อถอนและถมพื้นที่เพื่อสร้างอาคารบ้านเรือนจนกระทั่งปัจจุบัน เมื่อมีผู้คน ร้านค้า สถานประกอบการ จึงเกิดขึ้นในบริเวณชุมชนโดยรอบ

ชุมชนที่ 6 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เป็นชุมชนที่มีแนวเขตด้านตะวันออกติดแม่น้ำจันทบุรี และมีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น โดยเกิดขึ้นพร้อมๆ กับชุมชนอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี เป็นที่ตั้งของวัดใหม่เมืองจันทบุรี ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป เมื่อในอดีตบ้านเรือนของประชาชนอยู่ติดคลอง แต่ปัจจุบันได้มีการถมคลองเพื่อทำเป็นถนน ทำให้คลองหายไป ในชุมชนประกอบไปด้วยบ้านพักอาศัย ร้านค้าต่างๆ จำนวนมาก เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณ ใจกลางเมืองจันทบุรี ซึ่งมีศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ที่มีชื่อเสียง คือ ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ซึ่งจัดขึ้นในช่วงสงกรานต์ของทุกปี

ชุมชนที่ 7 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมชุมชนนี้ตั้งอยู่ภายในเขตตำบลบางกะจะ อำเภอเมืองจันทบุรี และในเวลาต่อมาได้มีการรวมพื้นที่ของชุมชนเข้ากับตำบลตลาด อำเภอเมืองจันทบุรี ชุมชนนี้จึงเป็นชุมชนหนึ่งในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีนับแต่นั้น และภายในเขตชุมชนยังเป็นที่ตั้งของวัดป่าคลองกุ้ง ซึ่งหลวงพ่อดี ธรรมธโร วัดอโศการาม จ.สมุทรปราการ เป็นผู้ก่อตั้ง โดยแต่เดิมนั้นเรียกว่า “บ้านคลองกุ้ง”

ชุมชนที่ 8 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมอยู่ในเขตการปกครองของตำบลบางกะจะ หมู่ที่ 10 ครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2532 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง โดยแยกมาตั้งเป็นเทศบาลเมืองจันทบุรีและแบ่งพื้นที่มาตั้งเป็นตำบลใหม่ คือ ตำบลตลาด จัดรูปการแบ่งเขตเป็นชุมชนตะบะเตี้ยหรือชุมชนที่ 8

ชุมชนที่ 9 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมอยู่ในเขตหมู่ที่ 1 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกยางพารา และในเวลาต่อมาได้รวมเข้ากับตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี โดยชุมชนตั้งอยู่บนเนินเขาและบริเวณด้านล่างของชุมชนมีบึงน้ำม้ายี่หอ “เอสโซ่” ตั้งอยู่ ประชาชนจึงเรียกบริเวณชุมชนนี้ว่า “เนินเอสโซ่” ซึ่งปัจจุบันได้เลิกกิจการไปแล้ว

ชุมชนที่ 10 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมพื้นที่แห่งนี้เต็มไปด้วยป่า หลุ่ หนองน้ำ และป่าเสม็ด มีบ้านอยู่ประมาณ 1-5 หลัง ต่อมาเริ่มมีผู้คนมาอาศัยและสร้างบ้านจำนวนมากขึ้นจนกลายเป็นชุมชน จากไม่มีน้ำ ไฟฟ้าและถนน ถูกพัฒนามาสร้างขึ้นโดยประธานชุมชนคนแรก คือ นายจรูญ นิตเจริญ จึงทำให้ชุมชนแห่งนี้เจริญและน่าอยู่

ชุมชนที่ 11 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมชุมชนนี้เรียกว่า “ชุมชนตะบกเตี้ย” ตำบลบางกะจะ หลังจากจัดตั้งเทศบาลเมืองจันทบุรี อาณาเขตขยายครอบคลุมถึงชุมชนตะบกเตี้ย ปัจจุบันเป็นแหล่งการค้า ทั้งสถานบริการต่างๆ ร้านอาหาร ร้านขายปลีกและส่ง สถานบันเทิง ศูนย์อัญมณี ไปรษณีย์ และมีโรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 2 อยู่ในพื้นที่

ชุมชนที่ 12 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2533 เดิมเป็นป่าทั้งหมด เป็นพื้นที่ลุ่มมีน้ำขังตลอด ในอดีตขึ้นตรงกับเขตบางกะจะ ต่อมาเจ้าของที่ได้ทำเป็นที่จัดสรรแบ่งขายเป็นล็อกและสร้างเป็นหมู่บ้านเพื่อขาย ภายหลังเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีได้ขยายพื้นที่ออกมา หลังจากวัดเขตพื้นที่แล้วชุมชนอยู่ในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี ภายหลังจึงได้ขึ้นตรงกับเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี และเป็นชุมชนสุดท้ายของเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี (สมัย 30 กว่าปีที่แล้ว)

ชุมชนที่ 13 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2557 สมัยก่อนเป็นย่านการค้าการขายที่สำคัญ ซึ่งพื้นที่ติดต่อกับชุมชนที่ 4 และในปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนริมน้ำจันทบูร ซึ่งได้รับการฟื้นฟูจากความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้กลับมาเป็นย่านการค้าเหมือนเมื่อในอดีต เพียงแต่นั่นในเชิงวัฒนธรรม พื้นที่ด้านทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำจันทบุรี อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของบ้านหลวงราชมตรี ผู้เป็นบิดาของพาราภาคตะวันออก

ชุมชนที่ 14 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2558 เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี แต่เดิมบริเวณนี้เรียกว่า “พื้นที่ท้ายเนินปลัด (เนินป่าโรงโหล)” ริมถนนเลียบริน ตรงข้ามกับทุ่งนาเซย แยกพื้นที่มาจากชุมชน 10 มี ศาลเจ้าแม่ประทุมทองและศาลเจ้าพ่อทุ่งพลงเหนือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสักการบูชา

ชุมชนที่ 15 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2558 เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดใหม่เมืองจันทบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน และมีร้านค้ามากมาย อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของลานกีฬา ซึ่งในช่วงเย็นของทุกๆ วัน จะมีประชาชนมาออกกำลังกายเป็นประจำ เพราะชุมชนอยู่ติดกับทุ่งนาเซย ซึ่งเป็นสวนสาธารณะใจกลางเมือง แยกพื้นที่มาจากชุมชนที่ 3

ชุมชนที่ 16 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2561 เป็นชุมชนที่มีชาวจีน ชาวฮั่น ย้ายเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานแล้ว โดยส่วนใหญ่ประชาชนในชุมชนประกอบอาชีพค้าขายอัญมณี เพราะพื้นที่ของชุมชนบางส่วนเป็นส่วนหนึ่งของตลาดพลอย ซึ่งมีชื่อเสียงระดับโลก และยังเป็นที่ตั้งของสมาคมสว่างกตัญญูธรรมสถาน (เม่งหงี้ตั่ว) ซึ่งประชาชนภายในจังหวัดนิยมมาทำบุญที่นี่ พื้นที่แยกมาจากชุมชนที่ 4

ชุมชนที่ 17 จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2563 หมู่บ้านแผ่นดินทอง เริ่มก่อสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2537 โดยบริเวณแผ่นดินทองพัฒนา จำกัด เริ่มมีผู้เข้ามาอยู่อาศัยเมื่อปี พ.ศ.2538 และเริ่มมีการขยายบ้านเรือนและตึกแถวอาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนปี พ.ศ.2538 บริเวณวรมณัฎฐ์วิลล์ ทำการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ ตึกแถว และทาวเฮาส์ขึ้นเป็นจำนวนมาก มีประชากรหนาแน่นมากขึ้น จึงได้แบ่งแยกออกจากชุมชนที่ 8 มาเป็นชุมชนที่ 17